

KESKKONNAAMET

Põllumajandus- ja Toiduamet
harjump@pta.agri.ee

Teie 18.09.2023 nr 6.1-3/18794-3

Meie 29.09.2023 nr 6-3/23/15540-3

Arvamus Lükati maaparandusehitiste rekonstrueerimise ehitusloa eelnõu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta

Esitasite Keskkonnaametile¹ maaparandusseaduse § 22 lg 4 p 3 alusel arvamuse avaldamiseks ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 11 lg 10 alusel teistkordselt kooskõlastamiseks Põllumajandus- ja Toiduameti (edaspidi PTA) otsuse „Maaparanduse ehitusloa andmine“ (sh keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu) eelnõu (edaspidi otsuse eelnõu) koos lisadega.

Otsuse eelnõu kohaselt asub projektala Harjumaal Anija vallas Rooküla ja Lükati külas, Kose vallas Nõmbra külas ja Raasiku vallas Kiviloo külas. Kavandatavaks tegevuseks on Lükati maaparandusehitistel paiknevate metsamassiivide majandamistingimuste parandamiseks olemasolevate maaparandusehitiste (pindalaga 602,1 ha) ja teedevõrgu (pikkusega 4,91 km) rekonstrueerimine/hooldamine ja rajamine ning mulla viljakuse ja puistu väärtuse tõstmine. Tööd toimuvad OÜ Laanekraav poolt koostatud ehitusprojekti „Lükati maaparandusehitiste rekonstrueerimis projekt“ (versioon V04, töö nr 22-42) alusel. Keskkonnaamet on varasemalt Lükati maaparandusehitiste teemal kirjutanud 09.02.2021 kirjaga nr 7-9/21/588-3, 11.03.2021 kirjaga nr 7-9/21/4329-2, 16.01.2023 kirjaga nr 6-2/22/25030-2 ning 31.07.2023 kirjaga nr 6-3/23/15540. 31.07.2023 kirjas jättis Keskkonnaamet KeHJS § 11 lg 10 alusel kooskõlastamata KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu, kuna puudus veendumus, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju kaitstava liigi püsielupaigale. Keskkonnaamet palus KMH eelhinnangut, otsuse eelnõu ja projekti täiendada oma kirjas esitatud märkuste alusel ning esitada uuesti kooskõlastamiseks. Viimati esitatud eelhinnangu ja projekti kohaselt jäävad metsise püsielupaiga piiranguvööndiga piirnevad kraavid olemasolevasse seisukorda.

Keskkonnaamet on seisukohal, et arvamuse andmiseks esitatud KMH eelhinnangu põhjal ei saa olla veendunud, et puuduvad ebasoodsad mõjud metsise püsielupaigale. KMH eelhinnangu koostamisel tuleb lähtuda asjakohastest uuringutest (sh liigi kaitse tegevuskava), kuidas kuivendamine piirnevaid kooslusi ja elupaigatüüpe mõjutada võib. Ilma mõju ulatust teadmata, pole võimalik otsustada ka mõju puudumise üle. Kui mõjuulatust ei ole võimalik KMH eelhinnanguga määratleda ja sellest tulenevalt nt kaardile kanda, siis tuleks mõjuulatuse välja selgitamiseks kaasata vastava valdkonna eksperte või hinnata seda KMH käigus. Kui mõju ulatust pole võimalik eelhinnangus kindlaks teha, siis tuleb üle minna täismahus keskkonnamõju hindamisele.

Eelhinnangus vajab paremini analüüsimist, kuidas on jõutud järeldusele, et 20 m kaugusel metsise püsielupaigast kraavide rekonstrueerimisel ei mõjutata püsielupaigal veerežiimi ning et rekonstrueerimise tulemusel ei muutu püsielupaigas metsistele olulised toitumisalad (kasvukohad). Keskkonnaministri 13.01.2005 määruse nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmise“ kohaselt on kaitse-eesmärgiks liigi soodsa seisundi tagamine, mis tähendab, et tagada tuleb ka liigile

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 18.09.2023 kirjana nr 6-3/23/15540-2

vajalikud toitumisalad. Metsise kaitse tegevuskavas (peatükk 1.1.5, lk 10) on kirjeldatud, et kuni ühe km raadiuses olev piirkond ümber mänguala on mänguaegne päevane toitumis- ja puhkepiirkond. Nii pesitsusajal kui ka väljaspool pesitsusaega veedavad metsised olulise osa ajast kuni 3 km raadiuses ümber mängupaiga, kus asuvad erinevatel aastaaegadel olulised toitumis- ja puhkepaigad. Projektala jääb metsiste mängualast ca 420 m kaugusele.

Lisaks juhib Keskkonnaamet tähelepanu eelhinnangu eelnõus olevatele järgmistele asjaoludele:

1. Eelhinnangu punktis 4.6 on kirjutatud: „*Oluline mõju võib tekkida ehitustööde mürahäiringust, mistõttu on metsise elupaigas ja sellega piirneval projektalal mõju vältimiseks keelatud ehitustööd ja trassiraied perioodil 15.04-30.06*“. Otsuse eelnõu lk 6 on kirjutatud, et „*Maaparandussüsteemi rekonstrueerimisega seotud tööde teostamisel tuleb arvestada linnurahu perioodiga, mis kestab 15. märtsist kuni 30. juunini*“.

Keskkonnaamet on seisukohal, et metsise mängu seisukohast peab see vahemik olema 01.02-30.06. Hiljutised mürauuritud metsisele on näidanud, et müral on tugev mõju metsise mängualadel väärtusel >40 dB ja toitumisaladel >50 dB ning mõõdukas mõju vastavalt väärtustel 35-40 dB ja 45-50 dB ning nõrk mõju vastavalt väärtustel 30-35 dB ja 40-45 dB.

2. Eelhinnangu punktis 4.3 on kirjutatud „*Töövõtteid, mis muudaksid elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide seisundit ei ole projekteeritud. Olemasolevate veejuhtmete korrastustöödega ei tekita alale täiendavat kuivenduse mõju kuna projekti koostamisel on projekteerija kaalutlenud ja rakendanud töövõtteid, mis tagavad maaparandussüsteemi vajaliku toimimise säilitades siiski kaitstava ala vee režiimi ning liikide elupaikade soodsa seisundi*“.

Keskkonnaamet palub välja tuua, milliseid töövõtteid siin mõeldakse ning kuidas kavandatud töövõtted ei muuda elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide seisundit.

3. Eelhinnangu punktis 4.9 on välja toodud, et „*Antud juhul on kavandatava tegevuse piirkonnas juba kuivenduse mõju ulatus välja kujunenud ning kavandatava tegevusega ei kaasne olulist täiendavat kuivendavat mõju*“.

Kraavid, mida rekonstrueeritakse, on ca 30-50 aastat vanad. Piirkonnas on välja kujunenud niiskusrežiim, mis ei ole enam sama, kui pärast kuivendussüsteemi rajamist. Keskkonnaamet soovib, et eelhinnangus toodaks täpsemalt välja, kuidas on võimalik, et ca 602 ha suuruse maaparandussüsteemi rekonstrueerimisega ei kaasne olulist täiendavat kuivendavat mõju piirkonnale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ester Pindmaa

peaspetsialist juhataja ülesannetes

keskkonnakorralduse büroo

Marju Kuldmaa 513 8740 (keskkonnakorraldus)

marju.kuldmaa@keskkonnaamet.ee

Siiri Kiiver 58788456 (looduskasutus)

siiri.kiiver@keskkonnaamet.ee

Monika Laurits-Arro 53020849 (loodushoiutööd)

monika.laurits-arro@keskkonnaamet.ee